

אני עם מרצ גמרתי

אריאל הובינשטיין 25.03.2021 20:00

בצעירותי הייתי איש ימין מובהק. בבחירות הראשונות שהשתתפתי בהן הצבעתי לרשימה קיקיונית בראשות יוצא לח"י ישראל אלדד, שדגלה בארץ ישראל השלמה במובנו המלא ביותר של המושג. עברו שמונה שנים עד שהצבעתי לשמאל. במידה רבה, זה היה בגלל אירוע שהתרחש על הדשא של האוניברסיטה בגבעת רם בירושלים. הייתי סטודנט צעיר וסקרן ועברתי בסמוך לקבוצה של סטודנטים יהודים שהיו עסוקים בהתארגנות. הם נערכו להכות סטודנטים ערבים, שעמדו להפגין בדשא המרכזי של הקמפוס. אחר כך הנצים התגוששו מול עיני, המשטרה נקראה לקמפוס וכמה מפירי חוק (ערבים כמובן) נעצרו. למחרת בבוקר העיתונים דיווחו שסטודנטים ערבים התפרעו בקמפוס. אני, שנכחתי באירוע וראיתי מי יזם את האלימות, הבנתי ש"עבדו עלי" ושהאמת איננה כולה בצד היהודי של הקונפליקט. בבחירות הבאות הצבעתי למפלגה שהיתה שורשיה של מרצ.

החורף חוויתי אירוע מטלטל דומה. בזכות מאמרו של קובי ניב ב"הארץ" ("מרצ, זו מודעה אנטישמית", 1.2) התוודעתי למודעת בחירות שפורסמה בעמוד הפייסבוק של המפלגה. כמעט כל פני המודעה הוקדשו לתמונה של איש עם מגבעת שחורה, פאות מסתלסלות, קפוטה שחורה משחור וזקן לבן. לא הכרתי את הדמות. האיש נראה דומה לשכני החרדים בצפון ירושלים של ילדותי. מראהו היה קרוב יותר לתמונותיהם של שני סבי מאשר לדיוקנם של ניצן הורוביץ ועמוס עוז. בתחתית המודעה הודפס הסמל הירוק של מרצ ומעל התמונה כיתוב בוהק: "מסוכן לבריאות הציבור".

הפוסטר הזה נותר בעמוד הפייסבוק של מרצ לאורך כל מערכת הבחירות. הוא לא הוסר, אף על פי שאפשר היה לעשות זאת בלחיצת כפתור. לא קראתי הסתייגות פומבית של ראשי מרצ מהמודעה וממי שהגה אותה. אחד מראשי מרצ כתב לי שגם הוא לא אהב את המודעה, אבל מה לי כי אלן על פוסטר בודד מול זכויותיה הרבות של התנועה. אחר כך התברר לי שהתמונה היא של הרבי מוויז'ניץ, אבל לא קשה לשער שבעיניהם של כמעט כל הגולשים שביקרו בעמוד התמונה היתה דיוקן אנונימי של יהודי חרד, "שחור", "מכוער" ו"מסוכן".

לא, הפרסום הזה לא הזכיר לי מודעות אנטישמיות — לא כל דבר מעורר אצלי אסוציאציות לשואה. חשבתי שמדובר בשנאה יוקדת, אבל כמובן לא מהסוג שיוביל לפוגרום במאה שערים. ובכל זאת, בסבבי הבחירות האחרונים הצבעתי מרצ. הפרסום הזה גרם לי לשנות את דעתי.

נכון, לא הזדעזעתי מכך שמנהיגים חרדים הורו להשאיר את תלמודי התורה פתוחים למרות צווי הממשלה. דווקא הייתי שמח לו גם לחילונים הליברלים היו נחישות ואומץ לפתוח את בתי הספר למרות הוראות הממשלה ואפילו במחיר סיכונם הבריאותי של אנשים כמוני. אבל לא חיבה פתאומית לעולם תלמודי התורה הובילה אותי לשנות את הצבעתי. עשיתי זאת כבן ירושלים, כנכדו של סב אחד שכתב מאמרים בביטאון אגודת ישראל בוורשה וסב אחר שהיה חסיד סלונים. החרדים הם חלק מאתנו, לטוב ולרע, וגם בציבור החרדי יש טוב ויש רע. לא מעט "שמאלנים" הגיעו דווקא משורשים

דתיים. המודעה הזאת היא גם יריקה בפרצוף של ציבור גדול, שיש לו פוטנציאל נדיר למצוא שפה משותפת עם השמאל האידיאולוגי הישראלי.

"שמאל" בעיני זו גם הקפדה על עקביות. קל לדמיין את הזעזוע העמוק והמוצדק שהיו חשים ראשי מרצ ותומכיה, אם הליכוד היה מפרסם מודעה עם הכיתוב "מסוכן לבריאות הציבור" ולצדה דמות ערבי חובש כפייה מיישוב במשולש שבו יש שיעורי תחלואה גבוהים.

ועוד בעניין עקביות. אנחנו גוערים בימין על שאינו מביא בחשבון שהערבים כאן לתמיד. כדאי מאוד שגם אנחנו נפנים שהחרדים כאן לתמיד. סביר שאם מישהו יילך מפה, זה יהיה דווקא חילוני ליברלי מתל אביב.

הפרסום, ואי סילוקו מעמוד הפייסבוק של מרצ, מעידים שחלק מראשי התנועה ומצביעיה חשים שנאה לציבור גדול בחברה הישראלית. השנאה הזאת בזויה בעיני, כמו שבזויה השנאה לפלסטינים ולקהילת הלהט"ב. נותרתי מתנגד מוחלט לכיבוש ולהתנחלויות, תומך בחברה סוציאל-דמוקרטית וציוני המעוניין שגם ילדיו ונכדותיו יחיו כאן, אבל אני עם מרצ גמרת.